

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนเมษายน ๒๕๖๑

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับประเทศออสเตรเลีย

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไทยมายังออสเตรเลีย (ล้านบาท)

รายการ	ต.ค.-ธ.ค. 60	ม.ค.-มี.ค. 61	% เปลี่ยนแปลง	ม.ค.-มี.ค. 60	% เปลี่ยนแปลง ม.ค.-มี.ค. 60/61
1. ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	1,675.02	1,670.16	-0.29	1,893.14	-13.35
2. ผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ	1,007.43	785.15	-28.31	1,004.16	-27.89
3. อาหารสัตว์	5,17.70	616.40	16.01	496.21	19.50
4. ข้าว	536.63	480.88	-11.59	434.59	9.63
5. กุ้งแช่เย็น/แช่แข็ง	684.73	291.02	-135.29	97.71	66.42
6. ผลไม้สด	18.56	21.21	12.49	19.98	5.81
7. ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	2.17	1.52	-43.12	0.96	37.05
8. สินค้าเกษตรอื่นๆ	3,204.04	2,816.75	-13.75	3,088.57	-9.65
รวมสินค้าเกษตร	7,646.28	6,683.08	-14.41	7,035.32	-5.27

๒. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

- สินค้าเกษตรและอาหารกลุ่มที่ออสเตรเลียนำเข้าจากไทยสูงสุดในไตรมาสแรกยังคงเป็นสินค้าประมง โดยมีมูลค่าการนำเข้าในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๑ รวมกัน ๒,๗๔๖.๓๓ ล้านบาท ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๙.๐๖ โดยเป็นการนำเข้าปลาทูน่าบรรจุกระป๋องมากที่สุด ส่วนกุ้งแช่แข็งมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๖.๔๒ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตาม ภาพรวมการนำเข้าสินค้าประมงในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า พบว่าลดลงร้อยละ ๒๒.๖๑
- ภาพรวมการนำเข้าสินค้าเกษตรในไตรมาสแรก ปี ๒๕๖๑ ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า และมีมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๕.๒๗ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกัน ในปี ๒๕๖๐ สินค้าที่มีการนำเข้าลดลงมากที่สุด คือ ผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ รองลงมา คือ ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง
- การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยของออสเตรเลียนี้อาจมีปริมาณที่ลดลงกว่าร้อยละ ๑๔.๔๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า สินค้าที่ยังมีศักยภาพ ได้แก่ อาหารสัตว์ อย่างไรก็ตาม สินค้ากุ้งแช่เย็น/แช่แข็งมีปริมาณการนำเข้าที่ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า สาเหตุคาดว่าเนื่องจากไตรมาสดังกล่าวเป็นช่วงเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ ทำให้มีความต้องการสินค้ากุ้งแช่เย็น/แช่แข็งเพิ่มมากขึ้น การนำเข้าจึงเพิ่มขึ้น

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

สินค้าไทยถูกปฏิเสธการนำเข้า

- สินค้าน้ำสะอาดผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตรายหนึ่ง ถูกตรวจพบสารตกค้าง Aflatoxin เกินมาตรฐานที่กำหนด สปช. แคนเบอร์รา ได้แจ้งไปยังกรมวิชาการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติเพื่อตรวจสอบและแจ้งผู้ประกอบการ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและป้องกันเกิดปัญหา
- สินค้าชิ้นกระเพาะป่องนำเข้าจากประเทศไทยโดยบริษัทผู้ผลิตรายหนึ่ง ถูกกักกันจำนวน ๕๐ กล่อง (Cartons) เนื่องจากข้อความในใบรับรองสุขอนามัยที่ออกให้โดยกรมปศุสัตว์ไม่ครบถ้วน โดยไม่มีข้อความระบุว่าสินค้าไม่มีส่วนประกอบของเนื้อวัว และไม่มีส่วนประกอบของสัตว์จำพวกวัว หรือสัตว์จำพวกแพะ ทั้งนี้ เป็นกฎระเบียบใหม่และทางการออสเตรเลียได้แจ้งให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๒๙ มิ.ย. ๕๙ สปช. แคนเบอร์รา ได้ประสานกับกรมปศุสัตว์เพื่อขอให้ออกเอกสารใบรับรองฉบับใหม่และสามารถนำเข้าสินค้าได้แล้ว และได้แจ้งกฎระเบียบใหม่ให้แก่กรมปศุสัตว์เพื่อแจ้งผู้ผลิตในประเทศ และแจ้งไปยังผู้นำเข้าสินค้านี้ในออสเตรเลียผ่านทางสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครซิดนีย์ เพื่อรับทราบและถือปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดปัญหากันสินค้าซ้ำอีก ทั้งนี้ สปช. แคนเบอร์ราดำเนินการเพิ่มข้อมูลการนำเข้าสินค้าดังกล่าวในเว็บไซต์ของ สปช. แคนเบอร์รา แล้ว
- สินค้ากุ้งดิบแช่เยือกแข็งผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตและส่งออกรายหนึ่ง จำนวน ๕ รุ่น ถูกตรวจพบเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาว (White Spot Syndrome Virus หรือ WSSV) โดยสินค้าผ่านการตรวจวิเคราะห์และออกใบรับรองสุขอนามัยโดยกรมประมง สปช. แคนเบอร์รา ได้แจ้งไปยังกรมประมงแล้ว ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและทรัพยากรน้ำของออสเตรเลียขอให้กรมประมงดำเนินการสืบหาสาเหตุและขอให้พิจารณาแจ้งการส่งออกสินค้ากุ้งดิบจากบริษัทมายังออสเตรเลีย พร้อมทั้งขอหารือกับกรมประมงทาง Teleconference

ข้อคิดเห็น/แนวทางการแก้ไขปัญหา

- กรมประมงควรเร่งสืบหาสาเหตุการตรวจพบเชื้อไวรัส WSSV ในกุ้งดิบแช่แข็งที่ส่งออกจากบริษัทที่ถูกระงับการส่งออกเป็นการชั่วคราวมายังออสเตรเลียโดยเร่งด่วน เนื่องจากเป็นสินค้าที่ผ่านการตรวจวิเคราะห์โดยห้องปฏิบัติการของกรมประมงมาก่อนแล้ว รวมถึงดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องที่มีประสิทธิภาพ และนัดหมายการประชุม Teleconference กับกระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลีย โดยเร็ว เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสินค้ากุ้งรวมถึงกระบวนการตรวจสอบของไทย

กฎระเบียบการนำเข้า

- ออสเตรเลียกำหนดวิธีทดสอบน้ำหนักสุทธิน้ำหนักกุ้งแช่เยือกแข็งใหม่ ซึ่งหมายถึงปลา กุ้ง/กั้ง/ปู หมึก หอย แต่ไม่ครอบคลุมสินค้าเพิ่มมูลค่าเพิ่ม เช่น หมึกขอส ชุบแป้ง บด ปูรอส ฯลฯ ซึ่งจะใช้วิธีการทดสอบน้ำหนักแบบ Partial Thaw Method ไม่รวมน้ำหนักน้ำเคลือบ (Glaze) แม้ในผลจากจะระบุน้ำหนักน้ำเคลือบไว้ก็ตาม ตัวอย่างเช่น กุ้งน้ำหนักสุทธิ ๑ กก. เมื่อละลายน้ำแข็งแล้วจะต้องมีน้ำหนัก ๑ กก. ตามวิธีที่กำหนดโดยสถาบัน National Measurement Institute (NMI) กำหนด NMI แจ้งด้วยว่า ข้อร้องเรียนที่ได้รับเกี่ยวกับน้ำหนักสินค้าตั้งแต่วันที่ ๑๓ เม.ย. ๖๑ ที่ผ่านมาจะใช้วิธีการข้างต้นในการตรวจสอบน้ำหนัก และตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ค. ๖๑ เป็นต้นไปจะตรวจสอบอย่างเข้มงวดสำหรับน้ำหนักสินค้าที่วางจำหน่ายในท้องตลาดในออสเตรเลีย โดยสินค้าที่รอการจำหน่ายและอยู่ระหว่างขนส่งมายังออสเตรเลียซึ่งบรรจุก่อนการออกประกาศฉบับใหม่นี้อาจจะยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานใหม่ หากตรวจพบจะใช้ระดับการดำเนินการ ๔ ระดับ คือ ๑) ออกหนังสือเตือน ๒) มีหนังสือแจ้งว่าสินค้าไม่ได้มาตรฐาน ๓) กำหนดให้ต้องปิดตลาดใหม่ และ ๔) ดำเนินการฟ้องร้อง ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๖๑ ผู้จำหน่ายปลีกต้องนำสินค้าที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดใหม่ออกจากท้องตลาดด้วย ทั้งนี้ สปช. แคนเบอร์รา ได้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งกรมประมงและสมาคมผู้ประกอบการผลิตและส่งออกสินค้าประมงมายังออสเตรเลียรับทราบแล้ว

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

- ๑๖-๑๘ เม.ย. ๖๑ นายกรัฐมนตรี Malcolm Turnbull และคณะเข้าร่วมการประชุม Commonwealth Business Forum กรุงลอนดอน เพื่อหารือกับกลุ่มประเทศ Commonwealth เพื่อผลักดันให้ประเทศสมาชิกในเครือจักรภพอังกฤษต่อต้านระบบกีดกันทางการค้า (Protectionism) และสนับสนุนการเปิดเสรีทางการค้า ผลักดันให้เกิดการแข่งขัน เพื่อการค้าที่เป็นธรรมและโปร่งใสภายใต้กรอบความตกลงร่วมกัน การเจรจาการค้าเสรีกับสหภาพยุโรปจะเป็นการเปิดตลาดการค้าที่สำคัญของออสเตรเลีย เนื่องจากกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าสำคัญใหญ่เป็นอันดับที่ ๒ ของออสเตรเลีย เป็นตลาดส่งออกสินค้าใหญ่เป็นอันดับ ๓ และเป็นตลาดส่งออกภาคบริการใหญ่อันดับที่ ๒ ของออสเตรเลีย ในปี ๒๕๕๙ ที่ผ่านมามี ออสเตรเลีย ส่งออกสินค้าและบริการไปยังกลุ่มประเทศยุโรปมูลค่ากว่า ๓ หมื่นล้านเหรียญออสเตรเลีย (ประมาณ ๗.๒ แสนล้านบาท)
- นิวซีแลนด์ตั้งเป้าเจรจาการค้าเสรีกับสหราชอาณาจักร (UK-NZ FTA) โดยคาดว่าจะเริ่มเจรจาภายในต้นปี ๒๕๖๒ และนิวซีแลนด์จะเริ่มเจรจาการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป (UK-NZ FTA) ภายในสิ้นเดือน พ.ค. นี้ ซึ่งผลสำเร็จจากการเจรจาจะสร้างมูลค่าการค้ามากกว่าพันล้านเหรียญนิวซีแลนด์ (ประมาณ ๒.๒ หมื่นล้านบาท) และสร้างงานมากกว่า ๑,๐๐๐ ราย

ข้อคิดเห็น

- ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มุ่งส่งออกสินค้าเกษตรไปยังตลาดโลกและให้ความสำคัญกับการเจรจาเสรีทางการค้าเป็นอย่างสูง ไทยควรพิจารณาเร่งรื้อฟื้นการเจรจา FTA ระหว่างไทยและสหภาพยุโรปที่หยุดชะงักไป โดยเฉพาะโอกาสการเปิดตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ต้องพิจารณาผลได้ผลเสียอย่างรอบคอบและรอบด้าน

๕. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

- การส่งออกสินค้ากุ้งดิบจากไทยมายังออสเตรเลียคาดว่าจะมีปริมาณลดลง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นสินค้าจากบริษัท ซีพี ซึ่งขณะนี้กรมประมงระงับการส่งออกสินค้ากุ้งดิบจากบริษัท ซีพี เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะแก้ไขปัญหาการตรวจพบเชื้อไวรัสตัวแดงดวงขาวได้

๖. เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- สปช. แคนเบอร์รา เข้าพบและหารือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และคณะ เดินทางมาเยือนนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ในวันที่ ๑๓-๑๕ เม.ย. ๖๑ คณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เยี่ยมชมตลาด Flemington Market ซึ่งจำหน่ายสินค้าเกษตรทั้งปลีกและส่ง และเล็งเห็นโอกาสในการเปิดตลาดมะม่วงฉายรังสีของไทย เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้ และมหาชนก มายังออสเตรเลียเนื่องจากมีความต้องการสูง และฤดูกาลผลิตมะม่วงของออสเตรเลียและไทยไม่ตรงกัน
- ๑๑ และ ๒๗ เม.ย. ๖๑ สปช. แคนเบอร์รา เข้าพบและหารือกับกระทรวงเกษตรและทรัพยากรน้ำออสเตรเลีย เกี่ยวกับการกำหนดการและการประสานงานการเดินทางมาศึกษาดูงานและประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องออสเตรเลียจำนวน ๓ คณะในเดือน พ.ค. ๖๑ ของกรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) และกรมส่งเสริมการเกษตร รวมถึงการเดินทางมาตรวจประเมินโรงงานผลิตวัตถุดิบเพื่อผลิตอาหารสัตว์ของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ สปช. แคนเบอร์รา ได้สอบถามความคืบหน้าการอนุญาตนำเข้ามะม่วงฉายรังสีของไทยมายังออสเตรเลีย โดยที่กระทรวงเกษตรฯ

ออสเตรเลีย อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ใช้ในการตรวจรับรองโรคติดต่อและโรงงานฉายรังสีสำหรับ
พลับสดและปรับแก้ข้อมูลในใบรับรองสุขอนามัยตามที่ตั้งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ของไทยร้องขอ ขณะนี้
ผ่านช่วงฤดูกาลพลับของออสเตรเลียประจำปีนี้ไปแล้ว (ก.พ.-มี.ค.) จึงคาดว่าฝ่ายออสเตรเลียจะยังไม่เร่งจัดส่งข้อมูล แต่คาดว่าจะ
จะเสนอข้อมูลได้ทันก่อนการประชุม SPS-JWG ไทย-ออสเตรเลียครั้งต่อไปที่จะจัดขึ้นระหว่าง ๖-๘ ก.ย. ๖๑ ในประเทศ
ออสเตรเลีย ทำให้การอนุญาตนำเข้ามะม่วงฉายรังสีจากไทยคาดว่าจะต้องชะลอออกไปจนกว่าไทยจะอนุญาตเปิดตลาดพลับ
ฉายรังสีให้แก่ออสเตรเลีย